

ת"פ 60765/03/22 - מדינת ישראל נגד רמין ממדוב,, מוחמד מלחם,, אמיר אבו מולחם,, אחמד ג'בארין,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 60765-03-22 מדינת ישראל נ' ממדוב (עציר) ואח'

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשמים:

1. רמין ממדוב,
2. מוחמד מלחם,
3. אמיר אבו מולחם,
4. אחמד ג'בארין,

גזר דין - לגבי נאשם 1

כללי -

1. נגד הנאשם 1, רמין ממדוב (להלן: "הנאשם" או "רמין"), ושלושה נאשמים אחרים (להלן: "שלושת הנאשמים") הוגש כתב אישום שעניינו פרשית רכישת כלי נשק ותחמושת מסוכן משטרתי (להלן: "הסוכן").

כתב האישום -

2. כתב האישום (לאחר שתוקן בעקבות החלטה מיום 26.1.2023, להלן: "כתב האישום") התייחס לשלושה פרטי אישום, כאשר האישום הראשון נוגע לנאשם ושני האישומים האחרים מתייחסים לשלושת הנאשמים בלבד. להלן יפורטו עובדות האישום הראשון הנוגע לנאשם:

3. בין הנאשם לבין נאשם 2, מוחמד מלחם (להלן: "נאשם 2" או "חמודי"), ונאשם 3, אמיר אבו מולחם (להלן: "נאשם 3" או "אמיר") יש היכרות מוקדמת. במועדים הרלבנטיים, בבעלות נאשם 3 היה רכב מסוג סקודה (להלן: "הסקודה").

4. בין התאריכים 24.8.2021-25.8.2021, קיימו הנאשם והסוכן מספר שיחות והתכתבויות, במהלכן הציע הנאשם לסוכן לרכוש ממנו נשקים מסוגים שונים ותחמושת. השניים סיכמו כי יבצעו עסקת נשק כאשר יהיה ברשות הסוכן סכום כסף.

5. ביום 30.8.2021, בשעות הבוקר, קיימו הנאשם והסוכן מספר שיחות והתכתבויות, במהלכן אישר הסוכן כי קיבל סכום כסף לצורך עסקת נשק. הנאשם והסוכן סיכמו כי ייפגשו ביום 31.8.2021, בין השעות 16:00-17:00, והנאשם ימכור לסוכן אקדח "סטאר" 9 מ"מ, שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם (להלן: "האקדח"), תמורת 33,000 ₪, כאשר הנאשם יקבל סכום כסף בסך 3,000 ₪ עבור חלקו בעסקה (להלן: "עסקת הנשק"). בסמוך למתואר לעיל, סיכמו הנאשם והנאשמים 2 ו-3 למכור לסוכן את האקדח (להלן: "הסיכום").

6. באותו מועד, בשעות הערב, שוחחו והתכתבו הסוכן והנאשם. במהלך ההתכתבות שלח הנאשם לסוכן שתי תמונות של חפץ הנחזה להיות אקדח והשניים סיכמו להיפגש בשעה 18:00, בביתו של הנאשם באור עקיבא (להלן:

עמוד 1

"מקום המפגש".

7. בהתאם לסיכום, ולצורך ביצוע עסקת הנשק, ביום 31.8.2021, עובר לשעה 18:30, הגיע הסוכן למקום המפגש באמצעות מונית (להלן: "המונית"), ופגש בנאשם. הנאשם נכנס למונית עם הסוכן והשניים נסעו אחרי הסקודה בה נהג נאשם 3, עד שהגיעו לביתו של נאשם 2 בערערה (להלן: "הבית"). בשעה 18:30 או בסמוך לכך, נכנסו הסוכן והנאשם לבית, כאשר נאשם 2 אמר כי יש משהו נוסף שצריך להביא את האקדח, והסוכן מסר לידיו סכום כסף בסך 33,000 ₪.

8. בהמשך, נסע הסוכן במונית, והנאשם נסע יחד עם נאשם 2 ברכב מיצובישי (להלן: "המיצובישי") לצומת מגידו, על מנת לפגוש את נאשם 3 אשר יספק את האקדח לסוכן. כשהגיעו הסוכן, הנאשם ונאשם 2 לצומת מגידו, ירד הסוכן מהמונית ונכנס למיצובישי. בהמשך, נסע הסוכן יחד עם הנאשם ונאשם 2 במיצובישי לתחנת הדלק "דור" בכפר קרע, והמונית בעקבותיהם.

9. בחלוף מספר דקות, התקשר נאשם 3 לנאשם 2 ועדכן אותו כי עליהם להגיע לתחנת אוטובוס על כביש 65 (להלן: "מקום העסקה"). משכך, חזר הסוכן למונית ונסע למקום העסקה. בהמשך למתואר לעיל, הגיע הסוכן למקום העסקה, ובחלוף מספר דקות, הגיע נאשם 3 בסקודה כשהוא מחזיק, נושא ומוביל, בצוותא חדא עם הנאשם ונאשם 2, אקדח חצי אוטומטי סטאר, תוצרת ספרד, קליבר 9 מ"מ פאראבלום, שהינו כלי שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם ובתוכו מחסנית ריקה מכדורים שהינה אביזר לנשק (להלן: "הנשק" ו"המחסנית" בהתאמה). הסוכן נכנס לרכב הסקודה, נאשם 3 מסר לסוכן את הנשק והמחסנית, לאחר שניגב את הנשק. הסוכן בדק את הנשק, יצא מהסקודה ועזב את המקום במונית כאשר האקדח והמחסנית ברשותו. בהיות הסוכן בדרך חזרה ממקום העסקה, שלח נאשם 2 לסוכן תמונות של חפץ הנחזה להיות אקדח.

10. על רקע האמור, נטען בכתב האישום כי שלושת הנאשמים הרלבנטיים לאישום זה, בצוותא חדא, סחרו בנשק ובמחסנית המהווה אביזר לנשק, וזאת בלא רשות על פי דין לעשות כן; ועוד נטען כי שלושתם, בצוותא חדא, החזיקו, נשאו והובילו את הנשק והמחסנית בלא רשות על פי דין.

הכרעות הדין -

11. לגבי שלושת הנאשמים, ביום 12.9.2023 הגיעו הצדדים להסדר טיעון, במסגרתו תוקן כתב האישום בעניינם, הם הורשעו בהתאם להודאתם, נשלחו להכנת תסקירים של שירות המבחן ונשמעו לגביהם טיעונים לעונש ביום 23.1.2024.

12. לאחר האמור, לגבי הנאשם, המשיכה חקירתו הנגדית של הסוכן, ולאחריה הגיעו הצדדים להסדר דיוני לגבי הגשת מסמכים מסוימים ללא חקירה נגדית, הנאשם הודיע שהוא לא יעיד, והצדדים סיכמו את טענותיהם. הכרעת הדין לגבי הנאשם ניתנה ביום 19.12.2023. במסגרת הכרעת הדין הורשע הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום: **סחר בנשק** - לפי סעיפים 144(ב)+(ג)+29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **ועבירות בנשק** (החזקה, נשיאה והובלה) - לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא+144(ב) רישא וסיפא+29 לחוק העונשין.

הראיות לעונש -

13. לנאשם אין עבר פלילי.

14. מטעם ההגנה הוגשו מסמכים בנוגע למצבו הרפואי של הנאשם (סומונו ט/1). הנאשם במעצר מיום 14.3.2022 ומהמסמכים עולה כי הוא אושפז במחלקה אורתופדית בימים 1.5.2023-2.5.2023, לאחר שסבל מפריקות חוזרות של כתף שמאל, הוא התקבל לטיפול ניתוחי ושחרר במצב כללי טוב. עוד עולה ממסמך מטעם שירות

בתי הסוהר, כי עוד ביום 1.10.2022 הנאשם היה מעורב בקטטה במסגרתה נגרמו לו שפשוף בפנים, שריטות בחזה, ופגיעה בשיניים והוא הופנה לטיפול אצל רופא שיניים. בנוסף הוגשה פסיקה לעניין העונש (סומנה ט/2).

טיעוני המאשימה -

15. ב"כ המאשימה טען כי מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה של ממש בביטחון הציבור, שכן מדובר בסחר בנשק לא חוקי ומכירתו לאחר. המאשימה מדגישה כי מעשיו של הנאשם תוכננו מראש, כאשר האירוע החל ביצירת קשר עם הסוכן ולאחר מכן בוצעו שיחות רבות עם הסוכן, לגבי פרטי העסקה והתיאום. הנאשם אף היה חלק מהותי בביצוע של העסקה ביום בו יצאה לפועל, נסע עם שאר המעורבים ממקום למקום בדרך לעסקה, והיה נוכח במקום כאשר היא הושלמה. נטען כי לנאשם חלק עיקרי ומרכזי בביצוע העבירה, הוא זה שהציע לסוכן אקדח למכירה הוא זה שהיה בקשר עם הנאשמים האחרים וחיבר בין כולם, ואף הוכח כי הציע לסוכן נשקים נוספים - ומכאן מסוכנותו.

16. לגבי הנזק, נטען כי מאחר ומדובר בתיק בו מעורב סוכן משטרתי אשר מנע את הגעת הנשק לידיים נוספות והביאו לרשות המשטרה, לא נגרם בפועל נזק במובן שהנשק לא הגיע לידיים זרות, אולם פוטנציאל הנזק הוא גבוה, מאחר והמעורבים לא ידעו כי מדובר בסוכן, ומבחינתם, הם פעלו לשם רווח כספי. עוד נטען כי השימוש בנשק לא חוקי הינו גם עבירה בפני עצמה וגם משמש לביצוע עבירות אחרות ובכך טמונה המסוכנות הרבה.

17. ב"כ המאשימה הפנה לחוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, מיום 8.12.2021, אשר במסגרתו תוקן סעיף 144(ז) לחוק (ס"ח 2938), שאמנם לא חל במקרה זה נוכח מועד ביצוע העבירה, אבל משקף את רצון המחוקק בהחמרה בעבירות הנשק. עוד הפנה להנחיית פרקליט המדינה 9.16 (להלן: "**הנחיית פרקליט המדינה**") שכותרתה: "מדיניות ענישה בעבירות נשק ומטעני חבלה" המתווה את מדיניות הענישה של התביעה הכללית בעבירות נשק, ומשקפת את האינטרס הציבורי בהחמרה בעבירות הנשק, וכן לפסיקה הקובעת כי יש להחמיר בענישה בעבירות נשק, והדבר נכון גם לגבי עבירות של הובלה ונשיאה וגם לעבירות הסחר.

18. לגבי מתחם הענישה - ביקש ב"כ המאשימה לקבוע מתחם שנע בין 3.5 ל-6 שנות מאסר בפועל, וטען כי מתחם זה משקף ועולה בקנה אחד עם הנחיית הפרקליט המדינה ואפילו מקל מעט.

19. העונש בתוך המתחם - ב"כ המאשימה ביקש לגזור את דינו של הנאשם ברף הבינוני התחתון של המתחם. נטען כי מצד אחד יש לשקול את העובדה כי לנאשם אין עבר פלילי ומצד השני יש לקחת בחשבון כי הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו ובחר לנהל את ההליך, גם אם היה ויתור משמעותי על חקירת חלק מהעדים.

20. בנוסף, ב"כ המאשימה מבקש להטיל עונש של מאסר מותנה משמעותי ומרתיע וקנס.

טיעוני ההגנה -

21. ב"כ הנאשם טען כי עבירת הסחר מגלמת בתוכה את יסודות העבירה של הובלה ונשיאה, מאחר ומשמעות הסחר - מעצם הגדרתו - הינה העברת נשק מחזקתו של אדם אחד לחזקתו של אחר. לכן מבחינת הענישה אין להפריד בין הסחר לבין ההובלה והנשיאה, כפי שמבקשת המאשימה לעשות, שכן ההפרדה תוביל לכך שהנאשם יוענש פעמיים בשל אותו מעשה.

22. ב"כ הנאשם התייחס לדברי המאשימה כי יש לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם בחר לנהל את ההליך, וטען כי במקרה זה דווקא נחסך זמן שיפוטי רב מאחר ולא נחקרו כל העדים, החקירה התמקדה בעדות הסוכן ואף היא הייתה קצרה והתמקדה בנתונים ממוקדים, אשר בבסיס המחלוקת המשפטית בשאלה האם מעשיו של הנאשם הנם בגדר סחר או רק סיוע לסחר. עוד הודגש כי מיד לאחר סיום חקירתו של הסוכן, רוב המוצגים בתיק הוגשו בהסכמה, תוך ויתור על חקירת עדים רבים ובכך נחסך זמן שיפוטי רב.

23. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, נטען כי אין מחלוקת בעניין הפגיעה בערכים המוגנים, ויחד עם זאת, בפסיקה קיימת אבחנה בעבירות של סחר בנשק ביחס לסוג הנשק. במקרים בהם מעורב "נשק התקפי" או נשק ארוך, נקבע בפסיקה במפורש כי הענישה צריכה להיות חמורה יותר, ואילו כאן - מדובר באקדח. עוד נטען כי יש להתחשב בכך שעל פי כתב האישום, קיים מדרג ברור בין כל המעורבים באישום בו עסקינן, וחלקו של הנאשם אינו משמעותי יחסית. כך, נאשם 2 היה מי שפעל כסוחר הנשק, הוא זה שחילק הוראות לנאשם 3 והנחה אותו ללכת ולהביא את הנשק, ונאשם 3 הוא זה שהביא ומסר את הנשק בפועל. לכן, ב"כ הנאשם סבור כי מבחינת חומרת המעשים והענישה, יש למקם את הנאשם בעניינו כקרוב יותר לנאשם 3 (אשר בכתב האישום המתוקן בעניינו, בו הודה והורשע, יוחסה לו רק עבירה של סיוע ולא של מבצע עיקרי). בהקשר זה מבקש ב"כ הנאשם אף לציין כי אמנם בהכרעת הדין נקבע כי הנאשם נכח פיזית בעסקה, אך הסוכן בעדותו מסר כי הנאשם לא נכח בעסקה, כי נאשם 3 היה מי שמסר לו את הנשק ולגבי הנאשם העיד הסוכן כי: "דרכנו נפרדו".

24. בנוסף נטען כי משעה שנוצר הקשר בין הסוכן לבין הנאשמים האחרים, הנאשם לא היה חלק מאותה חבורה שעסקה בהמשך בסחר בנשקים, כפי שעולה מכתב האישום שמייחס לשלושת הנאשמים עוד עבירות למול הסוכן (בפרטי האישום השני והשלישי, בהם הנאשם כאן לא מעורב).

25. באשר למתחם הענישה, ביחס למדיניות הענישה - נטען כי הפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה והמתחם לו טען מתאימים יותר למקרים בהם מדובר במבצעים דומיננטיים שהורשעו במספר עבירות של סחר בנשק, אשר קיבלו את התמורה הכספית עבור הנשק, ומסרו את הנשק לסוכן. בהתאם, הפנה ב"כ הנאשם למקרים בפסיקה הכוללים מספר עבירות של סחר בנשק, בהם הוטלו עונשים של 32 חודשי מאסר או 46 חודשי מאסר.

26. ב"כ הנאשם סבור כי בהתחשב בחלקו של הנאשם ולאור הנסיבות שצוינו, המתחם בעניינו אמור להתחיל מ-22 חודשי מאסר, ולגבי הגבול העליון של המתחם - טען ב"כ הנאשם כי אין חשיבות לקביעה מכרעת מאחר ואין סיבה למקם את העונש ברף העליון של המתחם ומדגיש כי גם ב"כ המאשימה לא ביקש לעשות זאת.

27. לגבי העונש בתוך המתחם - ההגנה ביקשה להתחשב בכך שבמהלך שהותו של הנאשם במעצר הוא נפצע קשה כתוצאה מאירועי אלימות שחווה על רקע גזעני או לאומני ונפגע, בין היתר, באפו ובשיניו (כעולה מהמסמכים ט/1). בנוסף נטען כי במסגרת השיקולים לעניין העונש יש לקחת בחשבון כי הנאשם שוהה במעצר ממרץ 2022, במשך 22 חודשים, וכי תנאי המעצר שחווה הוסיפו לקושי שלו.

28. עוד נטען כי לנאשם אישה ושני ילדים, והיעדרותו מביתו כתוצאה מהמעצר גרמה כאב ונזק לבני המשפחה ויש להתחשב בכך כמה שניתן על מנת לצמצם את הנזק. ב"כ הנאשם ביקש למקם את העונש ברף התחתון של המתחם, ונוכח המעצר עד כה, למעשה מבוקש להסתפק בתקופת המעצר.

דברי הנאשם -

29. הנאשם פנה לבית המשפט, אמר כי טעה וקיבל אחריות על מעשיו וביקש להתחשב במצבו ובעובדה כי זו הפעם הראשונה שהוא שוהה במעצר. הנאשם תיאר את שעבר עליו במעצר, ציין כי הותקף מספר פעמים וכתוצאה מהתקיפות נפגע בשיניו ובאפו, ואף ידו נפצעה והוא עבר ניתוח ונותר עם מוגבלות ביד. עוד ציין הנאשם כי הוא אב לילדה בת 12 ולילד כבן 3 שנים, וכי במשך כל שהותו במעצר ילדיו לא ראו אותו ורק שמעו את קולו. עוד ציין הנאשם כי כתוצאה ממעצרו משפחתו נקלעה לקשיים כלכליים ונגרם נזק לאשתו ולהוריו. הנאשם ביקש לתת לו הזדמנות ולהתחשב במצבו.

דין והכרעה -

30. נזכיר כי הנאשם הורשע בביצוע של עבירת נשק, כאשר קיים מספר שיחות עם הסוכן, במהלכן הציע לסוכן לרכוש ממנו נשקים שונים ותחמושת, וסיכם עם הסוכן כי תבוצע ביניהם עסקת נשק. בהמשך, כאשר הסוכן אישר בפני הנאשם כי קיבל את הכסף עבור הנשק, סיכם הנאשם עם הסוכן כי יפגשו וכי ימכור לו אקדח. השניים הוסיפו להתכתב ביניהם, כשבמהלך ההתכתבות שלח הנאשם לסוכן תמונות של חפץ שנחזה להיות אקדח. בהמשך, נפגש הנאשם עם הסוכן והשניים נסעו לביתו של נאשם 2, שם מסר הסוכן לנאשם 2 את הכסף. בהמשך, נסע הנאשם עם הסוכן למקום העסקה שם מסר נאשם 3 לסוכן את הנשק והמחסנית, והכל, כאשר הנאשם מקבל תשלום עבור חלקו בעסקה.

אירוע בודד או מספר אירועים -

31. יש לראות במכלול האירועים כאירוע אחד, שהחל בימים 25.8.2021-24.8.2021 במהלכם קיימו הנאשם והסוכן מספר שיחות והתכתבויות וסיכמו כי תבוצע עסקת נשק כאשר יהיה ברשות הסוכן סכום כסף, האירוע המשיך ביום 30.8.2021 - במהלכו אישר הסוכן בפני הנאשם כי קיבל את הכסף לצורך עסקת הנשק, והסתיים ביום 31.8.2021 בו נמסר הנשק לידי הסוכן. יש לראות את המסכת בכללותה כאירוע מתמשך על פני כמה ימים בודדים, ולקבוע מתחם ענישה כולל.

מתחם הענישה -

32. כידוע, העיקרון המנחה בענישה הוא קיום יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בהתחשב בנסיבותיו ובמידת האשם של הנאשם ובין מידת וסוג העונש שמוטל עליו (כקבוע בסעיף 40ב' לחוק העונשין). על איזון זה יש להקפיד גם במקרה שלפנינו.

33. חומרת העבירות כאן ברורה מאליה, וכך גם הפגיעה בערכים המוגנים, נוכח ההשלכות הרות האסון ופוטנציאל הסיכון הרב הגלום בביצוען. וראו לדוגמא את ע"פ 4945/13 **מדינת ישראל נ' סלימאן**, פסקה 11 (19.1.2014), שם סוכם כי:

"עבירות המבוצעות בנשק - לרבות רכישה, החזקה ונשיאת נשק - טומנות בחובן פוטנציאל סיכון הרסני לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו, החשש הוא כי נשק המוחזק שלא כדין ישמש לפעילות עבריינית העלולה להביא לפגיעה ואף לקיפוח חייהם של אזרחים תמימים".

בע"פ 3569/22 **מדינת ישראל נ' חדיד**, פסקה 7 (23.6.2022) עוד נפסק כי :

"על הסכנות הצפויות מעבירות נשק, ה"מתניעות" פעילות עבריינית אחרת ומאיימות על שלום הציבור כולו אין צורך להכביר מילים. בית משפט זה חזר והבהיר כי יש להעלות את רף הענישה בעבירות הנשק למיניהן (ראו, מני רבים, ע"פ 147/21 **מדינת ישראל נ' ירין ביטון** (14.2.2021)) והתיקון האחרון לחוק העונשין (שאינו חל בענייננו) אך מצביע על מגמת ההחמרה. ודוק: הקריאה להחמרת הענישה בעבירות נשק, אינה חדשה עמנו, ובית משפט זה הדגיש וחזר והדגיש עוד לפני שנים כי "יש להחמיר, ככלל, בענישתם של נאשמים שהורשעו בעבירות נשק בכלל ובעבירות סחר בנשק בפרט" (ע"פ 5842/14 **יוסף דהן נ' מדינת ישראל** (29.7.2015); וראו, מני רבים, ע"פ 9702/16 **סאמי אבו אלוליאיה נ' מדינת ישראל** (13.9.2017)).

וראו בנוסף את ע"פ 4077/22 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (28.7.2022) לאמור:

"בפסיקתו מן הזמן האחרון, בית משפט זה קבע לא אחת כי את מבצעה של עבירות נשק יש להעניש בחומרה יתרה - שכן מדובר בעבירות שהיו למכת מדינה, ושאחריהן בא השימוש

הקטלני בנשק אשר מותר אחריו פצועים ומתים כמעט מדי יום. מדיניות זו חלה ביתר שאת כאשר מדובר במכירה, ברכישה, בנשיאה או בהובלה - שלא כדין - של נשק התקפי בדמות תת-מקלעים ורובים ובשימוש לא חוקי בנשק כאמור. בטיפולנו בעבירות מסוג זה ובמבצעיהן, להרתעת היחיד והרבים ולהרחקת עברייני הנשק מהחברה על ידי השמתם בין כותלי הכלא לתקופות ממושכות יש מעמד בכורה ...

ככלל, יעדים עונשיים אלו מוחקים מניה וביה את בקשת העבריין לשיקום שמחוץ לכלא - זאת, גם כאשר מדובר בעבריין צעיר שהסתבך לראשונה בפלילים ובקשתו לשיקום כנה ואף זוכה לתמיכתו של שירות המבחן (ראו: ע"פ 78/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 והאסמכתאות שם (26.7.2022)). בימים קשים אלה, השיקום שבראש מעיינו הוא שיקום המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העבריין בנשק חם."

34. מכאן שהערכים הנפגעים בכל הנוגע לעבירות הנשק הינם הפגיעה בביטחון הציבור, בשלום הציבור, בשלמות הגוף, בסדרי המשטר והחברה ובסדר הציבורי, ורף הפגיעה משמעותי.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

35. באשר לתכנון ומידת האשם - הנאשם תכנן את המעשים אשר הובילו לעסקת הנשק. כפי שכבר פורט מעלה, הנאשם קיים מספר שיחות והתכתבויות עם הסוכן, הציע לו במהלכן לרכוש נשקים מסוגים שונים ותחמושת, עד אשר הושגה הסכמה לגבי הנשק שנמכר והמחיר. בהמשך, כאשר אישר הסוכן שיש בידו את הכסף לצורך העסקה, סיכם עמו הנאשם את פרטי הפגישה, הנאשם היה מי שחיבר בין הסוכן לבין שאר הנאשמים המעורבים באישום בו עסקינן, והוא הביא את הסוכן לבית של נאשם 2. כך, שמדובר בתכנון קפדני והנאשם אחראי בלעדית למעשיו.

36. באשר לנזק שנגרם - כפי שטענה המאשימה, בפועל לא נגרם נזק כתוצאה מביצוע העבירות מאחר והנשק הגיע לידי המשטרה, אך הנזק הפוטנציאלי משמעותי ואין לדעת לאילו ידיים היה מגיע הנשק אלמלא הגיע למשמורת הסוכן.

מדיניות הענישה הנהוגה -

37. חלק מהפסיקה אליה הפנו הצדדים אינה משקפת את מדיניות הענישה המתאימה, לרבות במקרים בהם הנסיבות חמורות הרבה יותר או כאשר מדובר בנאשמים בעלי עבר פלילי משמעותי. מבין פסקי הדין מצאתי להפנות לבאים:

38. ע"פ 3569/22 מדינת ישראל נ' חדיד ואח' (23.6.2022) - המשיב 1 והמשיב 2 הורשעו על סמך הודאותיהם בעובדות כתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של סיוע לסחר בנשק שלא כדין. המשיב 2 הורשע בנוסף בעבירות החזקת נשק, נשיאתו והובלתו. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, סוכן משטרתי הגיע לביתו של נאשם אחר בפרשייה, אשר הסיע את הסוכן בדרכו לביצוע עסקת הנשק, המשיב 1 הצטרף לנסיעה על מנת לסייע בעסקה, הציג לסוכן תמונות של כלי נשק שונים למכירה והנחה את הנאשם האחר להיכן לנסוע לצורך ביצועה. בדרכם אספו את המשיב 2 אשר הנחה את הנוכחים למקום מימוש העסקה. בהגיעם למקום, פגשו בנאשם נוסף שנשא עמו נשק מסוג M16 ומחסנית תואמת. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של המשיב 1 נע בין 14 ל-36 חודשי מאסר, והעמיד את עונשו על 15 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס. בעניינו של המשיב 2 נקבע כי מתחם הענישה הינו 18 עד 40 חודשי מאסר, והעמיד את עונשו על 18 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחמיר ב-6 חודשי מאסר בפועל את עונשו של כל אחד מהמשיבים, כך שמשיב 1 ירצה 21 חודשי מאסר בפועל, ומשיב 2 ירצה 24 חודשי מאסר. יש לראות כי מדובר בעונשים

שמתייחסים לעבירה של סיוע בסחר ולא למי שהורשע כעבריין עיקרי בעבירת הסחר, ועוד יש לתת את הדעת לכך שבית המשפט העליון החמיר בענישה במסגרת מגבלות התערבות ערכאות הערעור בשעה שהיא מוצאת להחמיר בדיון.

39. ע"פ 8026/22 **חאג'ב נ' מדינת ישראל** (23.2.2023) - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות נשק (רכישה והחזקה) ועבירות סחר בנשק. על פי עובדות כתב האישום, חברו של המערער רכש אקדח יחד עם מחסנית תואמת. בהמשך, נפגש עמו המערער כשחברו נושא ומוביל עמו את האקדח והמחסנית ומסר אותם למערער, והשניים סיכמו כי המערער ישלם לחבר עבורם בהמשך. המערער העביר לאחר 16,000 ₪ תמורת האקדח והמחסנית, והחזיק אותם אצלו עד שמסר אותם למחרת לחבר אחר. בעת המסירה, סיכמו המערער והחבר האחר כי בתמורה לאקדח ולמחסנית, ימסור החבר האחר את רכבו מסוג יגואר, וכך היה. לחובתו של המערער היו 8 הרשעות קודמות בעבירות רבות הכוללות עבירות איומים ותקיפה. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 32 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 16,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המערער על חומרת העונש וקבע כי "במכלול הנסיבות ובעיקר בהתחשב בשיקום האישי תעסוקתי שעבר המערער בשנים האחרונות ועברו הפלילי הישן, הגענו לכלל מסקנה שיש מקום למתק במידת מה את עונשו ולהעמיד את עונש המאסר שהושת עליו על 25 חודשים". יש לראות כי הסיבה להקלה בעונש שם הייתה אך ורק הליך שיקום האישי של המערער שם, נתון שלא מתקיים במקרה כאן.

40. ע"פ 7397/23 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.1.2024) - המשיב הורשע על פי הודאתו שניתנה בגדרו של הסדר טיעון בשתי עבירות של החזקת נשק (ביחס לאקדחים) וכן בעבירה של סחר בנשק (בהתייחס לקופסאות של כדורי אקדח שבהן סחר במספר הזדמנויות). בית המשפט המחוזי התחשב בנסיבותיו האישיות של המשיב, כבחור צעיר ובעל משפחה ללא הרשעות קודמות וכן במכלול נסיבות המקרה והטיל על המשיב עונש מאסר של 16 חודשים, לצד עונש מאסר על תנאי וקנס. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וציין כי היה מקום אפוא להטיל עונש חמור בהרבה, והעמיד את עונש המאסר בפועל על 24 חודשים. אף כאן, מדובר בעבירות של נשיאה והחזקה של נשקים, ומבחינת הסחר - המדובר בתחמושת "בלבד". לכן, המדובר במקרה חמור פחות מהמקרה הנדון כאן.

41. ע"פ 3793/20 **מוריחי נ' מדינת ישראל** (23.11.2020) - המערער הורשע בעבירה של ניסיון לעסקה בנשק, כאשר על פי עובדות כתב האישום, קשר המערער קשר עם תושב הרשות הפלסטינית ואחרים שמטרתו לבצע מכירה והעברה של אקדח, בצירוף מחסנית תואמת, מסוחר בשטחי הרשות לידי רוכש בישראל, כנגד 30,000 ₪. המערער היה מעורב בתיאומים לגבי העברת הנשק מיד ליד, ובסוף ההעברות - כל המעורבים נעצרו על ידי המשטרה. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער 30 חודשי מאסר לריצו בפועל, וערעורו בבית המשפט העליון נדחה.

42. ע"פ 5681/23 **חוא נ' מדינת ישראל** (20.12.2023) - המערער הורשע בביצוע עבירות בנשק (החזקה ונשיאה). על פי עובדות כתב האישום, החזיק המערער אקדח טעון במחסנית התואמת לו ובתוכה 6 כדורים במשך שנה וחצי, וכאשר יצא מביתו באחד הימים - נעצר (לאחר מרדף אשר במהלכו הוא אף הוציא את האקדח והחזיקו בידו). בית המשפט המחוזי גזר על המערער 35 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 3,000 ₪, גם בהתחשב בעברו הפלילי הכולל 7 הרשעות קודמות בעבירות חמורות. במסגרת הערעור, בית המשפט העליון ציין כי יש להעניק משקל עודף לאינטרס הציבורי בדבר הצורך להרתיע מפני ביצוע עבירות בנשק על פני נסיבות אישיות של המערער, והערעור נדחה. בהשוואה למקרה כאן, מחד - מדובר בבעל עבר פלילי מכביד, ומאידך - אין מדובר בעבירה של סחר בנשק.

43. ע"פ 2880/23 **מדינת ישראל נ' עיסא** (25.4.2023) - נגד המשיב ונאשמים נוספים, הוגש כתב אישום בגין מעורבותם בעסקאות נשק מול סוכן משטרה. למשיב יוחסה עבירת סחר בנשק ובתחמושת בצוותא חדא, יחד עם אחר. נאשמים אחרים היו מי שהציעו לסוכן נשקים למכירה והם ניהלו עמו את המו"מ לגבי המחיר. המשיב היה מעורב בתיאום הבאת הנשק, רובה M-16, והוא זה שהביא אותו והניח אותו ברכבו של הסוכן. בית המשפט המחוזי גזר על

המשיב 30 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחמיר בעונשו של המשיב, כך שיעמוד על 40 חודשי מאסר בפועל. בין היתר, התייחס בית המשפט העליון לסוג הנשק וקבע כי: "עונש מאסר בפועל לתקופה של שלוש שנים בגין עבירות הקשורות לנשק התקפי נמצא ברף הנמוך של הענישה הראויה" (פסקה 11).

44. ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל (28.7.2022) - שני ערעורים של ארבעה נאשמים שהורשעו בעבירות נשק וערעור נגדי מצד המדינה לגבי שלושה מהם. אחד מהמעורבים בפרשה, מ'ז', מכר לסוכן משטרתי אקדח ורובה M16 אשר הוכנסו לשטחה של מדינת ישראל מהרש"פ לשם שימוש. בית משפט מחוזי השית עליו עונש של 60 חודשים. ר' הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק ובשתי עבירות של החזקה, לאחר שהיה נוכח במפגשים בהם סוכמו תנאיהן של עסקאות נשק: העסקאות שביצע מ.ז. ועסקה נוספת למכירת M16, במסגרתה הוביל ר' את מבצעי העסקה אל גדר ההפרדה כדי לקיים את המפגשים שתואמו להעברת כלי הנשק לסוכן המשטרתי ואף נכנס לשטחי הרש"פ כדי להיפגש עם מוכר הנשק. הושתו עליו 36 חודשי מאסר. המעורב השלישי, א', שימש איש ביניים באחת מעסקאות הנשק הנ"ל. במסגרת זו, הוא קיבל לידיו מהסוכן המשטרתי סכום של 80,000 ש"ח עבור מוכרו של M16 וסיפק לסוכן את תת-המקלע המאולתר, כשהוא פועל יחד עם אחרים. עונשו נגזר ל-30 חודשי מאסר. מ', הרביעי, נכח במקום המפגש שנקבע לשם מכירת M16 עם מחסנית תואמת. אחרי המפגש, התלווה לסוכן המשטרתי ואחרים בניסיעה אל גדר ההפרדה ונשאר עם הסוכן ברכב בהמתנה ל-M16 עבורו שילם הסוכן. לאחר ביצוע העסקה, נשא מ' את כלי הנשק אל גג בית כדי שהסוכן יוכל לבדקו שם. מ', הורשע בעבירה אחת של סיוע לסחר בנשק ובעבירה אחת של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא חדא ונדון ל-19 חודשי מאסר.

45. בית המשפט העליון קבע כי עונש המאסר בן חמש השנים שהוטל על מ'ז' ראוי בנסיבות. לגבי שלושת המערערים, ר', א' ו-מ' - נקבע כי העונשים סוטים לקולה במידה ניכרת מאמות המידה שנקבעו ביחס לעבירות בהן הורשעו המערערים וכי לפי אמות מידה אלה, נכון היה להטיל על ר' מאסר בפועל לתקופה בת חמש שנים, אם לא למעלה מכך, ואילו על א' ועל מ' מן הראוי היה להשית בהתאמה עונשי מאסר בפועל למשך ארבע ושלוש שנים. עם זאת, מאחר ולא ממצים עם הנאשמים את מלוא חומרת הדין, ערעור המדינה התקבל באופן שעל ר' הוטלו 46 חודשים חלף 36 חודשי מאסר; על א' - 36 חודשי מאסר במקום 30, ועל מ' - 25 חודשים (במקום 19).

46. ת"פ (מחוזי ירושלים) 69797-03-23 מדינת ישראל נ' עלי (22.11.2023) - הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בעבירה אחת של סחר בנשק. בהתאם לעובדות כתב האישום, לנאשם חבר אשר לו היכרות מוקדמת עם מי ששימש במועדים הרלוונטיים כסוכן משטרתי. החבר סיכם עם הסוכן על מכירת אקדח תמורת 22,000 ₪. בהמשך לכך, החבר פנה לנאשם ואמר לו כי ברצונו 'להשיג אקדח', הנאשם והחבר נפגשו עם אדם נוסף והשיגו אקדח, והחבר לקח את האקדח על מנת למכור לסוכן. הנאשם והחבר הגיעו למקום המפגש, הסוכן שילם עבור האקדח לחבר, ולאחר מכן, החבר נתן לנאשם 500 ₪ בגין העסקה. על הנאשם הוטלו 32 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 1,000 ₪.

47. ת"פ (מחוזי חיפה) 25624-03-22 מדינת ישראל נ' יאסין (23.1.2023) - הנאשם הורשע על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של כניסה וישיבה בישראל שלא כחוק ובעבירה של עסקה אחרת בנשק. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם נכנס לישראל ושהה בה לתקופות שונות לסירוגין בניגוד לחוק. אחד מחבריו לעבודה רצה לרכוש נשק ופנה לנאשם על מנת שיברר כיצד לרכוש נשק. הנאשם הפגיש את החבר עם אחר, שממנו ניתן לרכוש נשקים וסוכם על עסקה בין המוכר לחבר של הנאשם. בהמשך, פגש הנאשם את החבר ומסר לידיו את הנשק. לנאשם היה עבר פלילי הכולל הרשעה בעבירות של כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, והוטלו עליו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל ומאסר על תנאי.

48. נסיים את הפרק הדין במדיניות הענישה בהפניה למקרה בו ניתן פסק דין אך לפני כמה ימים בבית המשפט העליון - ע"פ 1683/23 **מדינת ישראל נ' שאמי** (25.1.2024) - שם דובר על עבירה של מגע עם סוכן חוץ לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין ועבירת נשק (רכישה והחזקה) לפי סעיף 144 (א) לחוק. לגבי עבירת הנשק, צוין כי במהלך 2021 רכש המשיב ללא רשות על פי דין מקלע מדגם mp5 יחד עם מחסנית ריקה תמורת סך של 47,000 ₪. המשיב החזיק את הנשק, בחלק מהזמן באמצעות אחר שהחזיק בו בעבורו, יחד עם מחסנית ו-5 כדורים תואמים. הנשק אותר לאחר שבחקירתו מסר המשיב את מיקומו. בית משפט המחוזי קבע מתחמים נפרדים לכל עבירה, ולגבי עבירת הנשק קבע מתחם בין 18-36 חודשי מאסר בפועל. בסך הכל נגזרו על המשיב 42 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית משפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על 6 שנים, ולגבי עבירת הנשק ציין כך (פסקאות 17-18):

"לצד עבירה זו המשיב הורשע כאמור גם בעבירת נשק, שלגביה בית משפט זה עמד פעם אחר פעם על החומרה היתרה שבביצועה גם כשנעברה בגפה ללא עבירות נלוות. זאת בין היתר בשל הסיכון הממשי לשלום הציבור והפגיעה בערכים המוגנים של שלמות הגוף וחיי אדם הטמונים בביצוע העבירה (ע"פ 5446/19 **מדינת ישראל נ' הוארי**, פסקה 16 (25.11.2019); ע"פ 6865/22 **מדינת ישראל נ' ג'אברין**, פסקה 7 (17.1.2023)). בהתאם לכך, נקבע כי יש לתת משקל משמעותי לשיקולי הרתעה בעת גזירת העונש בעבירות אלה (ע"א 3169/21 **מדינת ישראל נ' אנבאריה**, פסקה 6 (21.6.2021)). הדברים נכונים על דרך קל וחומר שעה שעבירת הנשק בוצעה לצד עבירות נוספות כבמקרה זה, וכאשר הנשק בו מדובר הוא מסוג תת מקלע.

בשים לב לאמור, נראה כי בית המשפט צעד לעברו של המשיב יתר על המידה. אף מבלי להידרש לשאלה האם מתחמי העונש שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי חרגו לקולה מהראוי במקרה זה, לא היה מקום לגזור את עונשו של המשיב באופן כה מקל."

דומה כי הדברים מבטאים באופן הברור ביותר את המגמה.

מתחם הענישה ההולם -

49. בהתחשב במהות המעשים, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות - המתחם יהא מאסר בפועל בן 30 עד 42 חודשים, בהתייחס לכל העבירות יחדיו, ענישה על תנאי וקנס.

העונש המתאים במתחם הענישה -

50. מקדמית יובהר כי אין לסטות מהמתחם שנקבע מעלה משיקולי שיקום. נותרה אם כן גזירת דינו של הנאשם הספציפי, כאשר השיקולים המנחים בשלב זה כוללים התחשבות בנסיבות האישיות של הנאשם שאינן קשורות בביצוע העבירה.

51. הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - התרשמתי כי לענישה תהא השלכה על משפחת הנאשם, אך בנסיבות, הדבר אינו יכול להוות שיקול של ממש.

52. חלופת הזמן מעת ביצוע העבירה - העבירות בוצעו במהלך אוגוסט 2021, כך שלא חלף זמן רב מביצוען, ואין המדובר באירוע שהתרחש לפני שנים רבות באופן שיש בחלופת הזמן כדי להקהות את המסוכנות או את חומרת הדברים.

53. עברו של הנאשם - כמוזכר לעיל, לנאשם אין עבר פלילי.

54. מצבו הנפשי של הנאשם ונסיבות חייו - כפי שצוין, המדובר בנאשם נורמטיבי אשר חי חיים שגרתיים, הנאשם נשוי ואב לשני ילדים בני 12 ו-3 שנים.

55. שיקולי הרתעה - יש צורך בענישה מחמירה על מנת להרתיע את הנאשם מביצוע עבירות בעתיד ויש אף צורך ברור בהרתעת הרבים מפני עבירות דומות.

56. לגבי מהלך ניהול התיק - הנאשם חסך זמן שיפוטי באופן חלקי, שכן הושג הסדר דיוני ראוי שהיה בו כדי לחסוך שמיעת עדים רבים, אך היה זה לאחר שכבר נשמעו חלק מהעדים ובמיוחד שמיעת עדותו של הסוכן, כולל חקירתו הנגדית, ולאחר מכן - היה צורך בשמיעת סיכומים וכתובת הכרעת דין. המדובר אם כן בחיסכון בזמן שיפוטי אך לא בהודאה המלמדת על קבלת האחריות עובר להכרעת הדין. עם זאת, המחלוקת בין הצדדים לא הייתה המעשים עצמם אלא משמעותם המשפטית, ולכן, הגשת הסיכומים והצורך בכתובת הכרעת הדין בוודאי שלא תיזקף לחובתו של הנאשם, ועוד ראו את דברי הנאשם בדיון בו נשמעו הטיעונים לעונש, אז שב הנאשם על עמדתו לגבי כך שלשיטתו היה צריך להרשיע אותו רק בעבירת סיוע ולא בעבירת הסחר כמבצע עיקרי, אך הוא כן לקח על עצמו אחריות למעשים וביקש סליחה.

57. כאשר שוקלים את מכלולים הנתונים, המסקנה היא כי עונשו של הנאשם יהא בחלק התחתון של המתחם, בסמוך למחציתו ולא בתחתית המתחם, אף אם לוקחים בחשבון את כל הנתונים האישיים של הנאשם והעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי. יש לזכור כי מעורבותו של הנאשם בעסקה נשוא כתב האישום הייתה דומיננטית בכל הנוגע לגיבוש העסקה, יצירת הקשר בין הסוכן לבין הנאשם הנוסף אשר בביתו התרחשה העברת הכסף, הוא הציע לסוכן עוד כלי נשק והציג לו תמונות של נשקים אפשריים, והיה מי שדאג לתיאום פרטי העסקה ותיאום ביצועה ביום הרלבנטי. בהגיעו לבית של הנאשם הנוסף, מעורבותו ונוכחותו הייתה פחות משמעותית, אך הוא לא הסתפק בהגעה לבית שם נמסר הכסף, אלא "ליווה" את המעורבים ממקום למקום עד שהעסקה הושלמה בהעברת הנשק לידי הסוכן. באשר לטיעון של ההגנה כי יש לראות פחות בחומרה מקרים בהם נמכרים אקדחים, יחסית לנשקים מסוגים אחרים (כגון רובי סער, 16M וכו'), אומר רק כי לא שוכנעתי כי יש בהכרח בסיס לטיעון זה. העובדה שבית המשפט העליון מדגיש את חומרתן של העבירות שעניינן סחר בנשקים מסוג אחד אינו מפחית מחומרת הסחר באקדחים.

סיכום

58. במכלול השיקולים, בהתחשב במתחם הענישה לעיל ולאחר שקילת ההיבטים לחומרה ולקולה, והואיל והעיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (כקבוע בסעיף 40ב' לחוק העונשין), יש לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

34 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו, 14.3.2022.

12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי שהוא לא יבצע במהלך תקופה זו עבירת נשק מסוג פשע, וירשע בגינה;

קנס בסך 6,000 ₪ אשר ישולם עד יום 1.1.2025.

זכות ערעור לבית משפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ט שבט תשפ"ד, 29 ינואר 2024, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת